

***Homoneura tenera* (Loew, 1846) (Diptera, Lauxaniidae) – opakovaný nález ve střední Evropě po více než 160 letech**

Kateřina Dvořáková¹ & Libor Dvořák²

¹Tři Sekery 21, 353 01 Mariánské Lázně, Czech Republic, e-mail: k.marsova@seznam.cz

²Městské muzeum Mariánské Lázně, Goethovo náměstí 11, 353 01 Mariánské Lázně, Czech Republic, e-mail: lib.dvorak@seznam.cz, dvorak@muzeum-ml.cz

DVOŘÁKOVÁ K. & DVOŘÁK L. 2012: *Homoneura tenera* (Loew, 1846) (Diptera, Lauxaniidae) – opakovaný nález ve střední Evropě po více než 160 letech (*Homoneura tenera* (Loew, 1846) (Diptera, Lauxaniidae) – repeated record in central Europe after more than 160 years). – Západočeské entomologické listy, 3: 14–16. Online: <http://www.zpcse.cz/entolisty/entolisty.html>, 3-4-2012.

Abstract. *Homoneura tenera* (Loew, 1846) was found in the surroundings of the village of Tři Sekery, West Bohemia, Czech Republic in 2010 and 2011. This is the second and the third record of this species in central Europe more than 160 years after original Loew's description. It is an isolated occurrence of this species with the respect to the up-to-known area of *H. tenera* distribution, which included a few countries around the Baltic Sea (Norway, Finland, Latvia, and Estonia), and Russia (European and also Asian part).

Key words: Diptera, Lauxaniidae, faunistics, distribution, Czech Republic, new records

ÚVOD

Čeď stínomilkovití (Diptera, Brachycera, Acalyptratae, Lauxaniidae) zahrnuje malé až středně velké, žluté, méně často šedé nebo černé dvoukřídlé. Většina druhů se živí saprofágně a preferuje zástin. Z České republiky je známo 72 druhů stínomilkovitých (DVOŘÁKOVÁ & GAIMARI 2009).

Homoneura tenera (Loew, 1846) je velmi vzácný chladnomilný druh, který byl dosud v Evropě znám jen z několika států, všude pouze z jednotlivých nálezů.

VÝSLEDKY

Homoneura tenera (Loew, 1846). Bohemia occ., Tři Sekery (6041), lesík u rybníka Sekerka na západním okraji obce, 4.VI.2010, 1 ♂, 1 ♀, L. Dvořák leg., K. Dvořáková det. et coll. (Obr. 1); 27.VI.2011, 1 ♀, L. Dvořák leg., K. Dvořáková det., Městské muzeum Mariánské Lázně coll. **Nový druh pro Českou republiku.**

Lokalita se nachází asi 300 m od západního okraje obce Tři Sekery, na okraji rybníka Sekerka v nadmořské výšce 635 m (Obr. 2). Souřadnice lokality

Obr. 1. Samec *Homoneura tenera* z lokality Tři Sekery. Boční pohled a detail kopulačního ústrojí. Foto: J. Dvořák.

Fig. 1. *Homoneura tenera* male from locality Tři Sekery. Lateral view and detail of copulatory organs. Photo: J. Dvořák.

jsou 49°56'34"N, 12°36'22"E, číslo mapovacího pole 6041d (PRUNER & MÍKA 1996). Jedná se o velmi rozvolněný lesík s osikami a vrbami a různorodým vysokostébelným bylinotravním podrostem na podmáčené až rašelinné půdě.

DISKUZE

H. tenera je známa z několika severoevropských zemí, z centrálního Německa a z asijské části Ruska (SHATALKIN 1992). Z Norska jsou známi pouze dva jedinci, první nález publikovala GREVE (2000), druhý z léta 2010 dosud nebyl publikován (L. GREVE, os. sdělení). Z Finska druh uvádí KAHANPÄÄ (2012), z této země je známo dosud jen třináct nálezů, vždy po jednom až dvou kusech ve sběru. Všechny tyto údaje pocházejí z jižní části země (<http://hyonteiset.luomus.fi/insects/search>, navštíveno 14.III.2011), kudy probíhá severní hranice rozšíření druhu (REMM 1972). *Homoneura tenera* je známa také z Lotyšska a Estonska, z obou zemí opět pouze z několika nálezů (REMM 1972, REMM & ELBERG 1979, KARPA 2008). Ze střední Evropy pochází jediný údaj, a to samčí holotyp z Německa z lokality Nordhausen bei Kassel (Hesensko) (LOEW 1846). Od té doby druh nebyl

v Německu ani jinde ve střední Evropě sbírán. Mimo Evropu byl publikován pouze nález dvou jedinců z Přímořské oblasti na Dálném východě (SHATALKIN 1992).

Potvrzení výskytu ve střední Evropě po více než 160 letech.

ZÁVĚR

Při orientačním průzkumu okolí Tří Seker v západních Čechách byl v roce 2010 nalezen pár stínomilky druhu *Homoneura tenera*. Sběr na stejné lokalitě jsme záměrně zopakovali v podobném termínu v dalším roce, kdy se nám podařilo odchytil jednu samici. Výskyt druhu byl ve střední Evropě potvrzen po více než 160 letech.

PODĚKOVÁNÍ

Za údaje o rozšíření druhu v Evropě a pomoc se získáváním literatury děkujeme následujícím kolegům: D. Doczkal (Zoologische Staatssammlung, Mnichov, Německo), J. Flinck (Helsinki, Finsko), L. Greve (Zoological Museum, Zoological Institute, University of Bergen, Norsko), I. Chalupová (Entomologické oddělení, Národní muzeum, Praha), A. Karpa (Insti-

Obr. 2. Detail biotopu *Homoneura tenera* z lokality Tří Sekery, 27.VI.2011. Foto: L. Dvořák.

Fig. 2. Detail of the biotope of *Homoneura tenera* from locality Tří Sekery, 27.vi.2011. Photo: L. Dvořák.

tute of Biology University of Latvia, Riga, Lotyšsko), R. Rozkošný (Přírodovědecká fakulta Masarykovy university, Brno), A.I. Shatalkin a N. Vikhrev (Zoological Museum, Moscow State University, Rusko) a P. Vilkamaa (Finnish Museum of Natural History, University of Helsinki, Finsko). Speciální poděkování patří J. Dvořákovi (Praha-Hrnčiče) za pořízení snímků dokladového exempláře.

LITERATURA

DVOŘÁKOVÁ K. & GAIMARI S. 2009: Lauxaniidae Bezzi, 1914. – In: JEDLIČKA L., KÚDELA M. & STLOUKALOVÁ V. (eds): Checklist of Diptera of the Czech Republic and Slovakia. Dostupné na adrese <http://zoology.fns.uniba.sk/diptera2009>.

GREVE L. 2000: New records of Norwegian Lauxaniidae (Diptera). – Norwegian Journal of Entomology, 47: 89–93.

KAHANPÄÄ J. 2012, Draft catalogue of Finnish flies (Diptera: Brachycera). <http://www.elisanet.fi/~d625473/diptera/list/online/>

KARPA A. 2008: Katalog of Latvian flies (Diptera: Brachycera). – Latvijas Entomologs, 46: 4–43.

LOEW H. 1846: *Trypeta toxoneura* nov. sp. und *Sapromyza tenera* nov. sp. – Stettiner Entomologische Zeitung, 7: 364–366.

PRUNER L. & MÍKA P. 1996: Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. – Klapalekiana, 32 (Suppl.): 1–175.

REMM E. 1972: K fauně Lauxaniidae (Diptera) Pribaltiky. – Izvjestija Akademii nauk Estonskoj SSR, Biologia, 21: 117–129.

REMM E. & ELBERG K. 1979: Terminaly much Lauxaniidae (Diptera), najdennych v Estonii, Latvii i Litve. – Dipterooogiilisi Uurimusi, Tartu, 1979: 66–117.

SHATALKIN A. I. 1992: New and little-known palaeartic Diptera of the families Platypezidae, Psilidae and Lauxaniidae. – Russian Entomological Journal, 1 (2): 59–74.